

Suomi toisena kielenä -opetussuunnitelman luku 10.5, tulee voimaan 1.8.2026

Orivesi

- **miten oppilaiden kielet, kielelliset valmiudet ja kulttuurinen tausta otetaan huomioon opetuksen järjestämisessä ja koulutyössä ja miten opetus käytännössä järjestetään**
- **minkälaisin toimenpitein oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteettien kehittymistä tuetaan**

Kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden arvostaminen ohjaa Oriveden koulujen toimintaa. Monikulttuurisessa koulussa korostuvat hyvän ja yhteisöllisen ilmapiirin luominen ja vahvistaminen. Toimintakulttuuria kehitetään tietoisesti yhdenvertaiseksi, syrjinnästä vapaaksi ja kaikille oppilaille turvalliseksi. Toimintakulttuurin kehittäminen on koko työyhteisön yhteinen tehtävä.

Kielitietoinen lähestymistapa huomioidaan kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Kaikessa opetuksessa tunnistetaan kielen keskeinen rooli oppimisessa: jokainen oppiaine sisältää oman käsitteistönsä ja kielenkäyttötapaansa, ja oppilasta tuetaan näiden omaksumisessa. Opetuksessa kiinnitetään huomiota kielen ymmärrettävyyteen ja käsitteiden avaamiseen. Monikielisiä oppilaita rohkaistaan käyttämään osaamistaan kieliä oppimisen ja vuorovaikutuksen tukena.

Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetuksessa tuetaan oppilaiden monikielisyttä sekä identiteetin ja itsetunnon kehittymistä. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden taustat ja lähtökohdat, kuten äidinkieli, kulttuuri, aikaisempi koulunkäyntihistoria ja suomen kielitaidon taso.

Maahanmuuttotaustaisille oppilaille järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta joko erillisenä tai perusopetuksen luokkaan integroituna. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös etäyhteydellä tapahtuvaa opetusta.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Tarvittaessa käytetään tulkkaukspalveluita. Huoltajia ohjataan Oriveden kaupungin maahanmuuttajapalveluihin, jos havaitaan, että perhe tarvitsee tietoa ja tukea uuteen yhteiskuntaan kotoutumisessa.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneille oppilaille järjestetään suomi toisena kielenä -opintoja sekä mahdollisuuksien mukaan valmistavan opetuksen lisäopetusta. Opetuksessa hyödynnetään lisäksi ryhmämuotoisia tukimuotoja sekä opetuskielen tukiovetusta.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen järjestäminen

- **miten maahanmuuttotaustaisten oppilaiden siirtyminen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opiskelusta suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään tapahtuu**

Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hän tarvitsee vielä suomen kielen peruskielitaidon vahvistamista tai jos oppilaan suomen kielen taito ei anna vielä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta järjestetään lähtökohtaisesti oppilaan lähikoulussa.

Oppilaan oppimääriä koskevista valinnoista päättää oppilaan huoltaja. Oppimäärän valinnasta keskustellaan huoltajan kanssa. Oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta.

Koulu perustelee oppilaan huoltajalle suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tarpeen sekä selvittää oppilaan edun mukaista oppimäärän valintaa ja valinnan vaikutuksia perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään arvioivat oppilasta opettavat opettajat yhdessä, vastuuopettajana on oppilaan suomi toisena kielenä -oppimäärän opettaja.

Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet, kielenoppimisen vaihe ja suomen kielitaidon taso. Suomi toisena kielenä -opettaja tekee konsultoivaa yhteistyötä luokanopettajan, ryhmänohjaajan ja aineenopettajien kanssa.

Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta voidaan järjestää joko kokonaan tai osittain omassa ryhmässään tai oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti samassa ryhmässä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärää opiskelevien oppilaiden kanssa. Opetuksen järjestämistapoja voidaan käyttää rinnakkain ja vuorotellen.

Esi- ja alkuopetuksen siirtymävaiheessa tehdään yhteistyötä, kun oppilaalle valitaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärää perusopetukseen. Esiopetuksen opettaja laatii oppimääräsuosituksen kullekin maahanmuuttotaustaiselle tai monikieliselle oppilaalle hyödyntäen saatavilla olevia kielitaidon arviointivälineitä. Erityisopettaja tekee oppimääräsuosituksen laatimisessa tarvittaessa yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja perusopetuksen erityisopettajan kanssa. Huoltajia suositellaan valitsemaan lapselle sopiva oppimäärä ensimmäiselle luokalle perusopetuksen opetussuunnitelman määritelmien mukaisesti.

Oppimäärän tarkoituksenmukaisuutta oppilaalle seurataan ja arvioidaan säännöllisesti ja erityisesti silloin, kun oppilas on kolmannella, viidennellä ja seitsemännellä luokalla. On tärkeää, että yläkoululle siirtyy riittävästi tietoa oppilaiden kielitaidon tasosta kuudennen luokan keväällä.

Perusopetuksen aikana tavoitteena on, että oppilas siirtyy suomen kieli ja kirjallisuus - oppimäärän opiskeluun, kun hänellä on riittävä suomen kielen taito kaikilla kielitaidon osa-alueilla.

Kunkin oppilaan tarvetta suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään arvioivat oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan kielitaidon tason arvioinnissa hyödynnetään formatiivista arviointia, monipuolisia näyttöjä sekä mahdollisesti laajempia summatiivisia arviointivälineitä. Oppilaan kielitaitoa arvioidaan aina kaikilla suomen kielen taidon osa-alueilla. Arviointi perustuu kehittyvän kielitaidon viitekehykseen sekä opetussuunnitelman suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Oppilas on valmis siirtymään suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä suomen kieli- ja kirjallisuusoppimäärään, kun hän pystyy käyttämään kieltä riittävän hyvin sekä vuorovaikutustilanteissa että tiedonalojen kielissä. Keskeistä on arvioida, kykeneekö oppilas opiskelemaan suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärää ilman kohtuutonta kielellistä kuormitusta.

Oppilaan siirto suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään toteutetaan joko lukuvuoden aikana tai lukuvuoden vaihteessa oppilaan edun mukaisesti.

Aloitteen oppilaan oppimäärän vaihdosta tekee oppilasta opettava suomen kielen opettaja, joka on arvioinut oppilaan kielitaidon tason. Hän ilmoittaa asiasta oppilaan luokanopettajalle tai luokanohjaajalle, joka tiedustelee luokan- tai aineenopettajilta oppilaan kielitaidon ja eri oppiaineissa tarvittavan tiedonalojen kielen tasoa. Mikäli opettajat ovat sitä mieltä, että oppilas on saavuttanut riittävän suomen kielen tason myös eri oppiaineiden tiedonalojen kielessä, keskustele luokanopettaja tai luokanohjaaja oppilaan huoltajan kanssa. Huoltaja tekee lopullisen päätöksen oppimäärän vaihdosta. Huoltajan päätös saatetaan tiedoksi rehtorille ja toimistosihteerille, jotka tekevät muutoksen oppimäärään.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksessa tehdään jatkuvaa yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opettajien kanssa. Yhteistyön tarve korostuu erityisesti vaihdettaessa oppimäärää suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään siirtymävaiheessa voidaan hyödyntää yhteis- ja samanaikaisopettajuutta. Oppimäärää vaihtaneen oppilaan oppimista seurataan.

Oman äidinkielen opetuksen järjestäminen

- **järjestetäänkö oman äidinkielen opetusta sekä miten tiedotetaan huoltajia sen merkityksestä ja saatavuudesta**
- **käytetäänkö maahanmuuttotaustaisen oppilaan oppimisen tukena suunnitelmaa opintoja varten.**

Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden oman äidinkielen opetus on perusopetusta täydentävää opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tarkoituksena on tukea ja edistää oman äidinkielen hallintaa ja toiminnallista kaksikielisyyttä, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen kielen oppimiselle.

Orivedellä opetuksen järjestäjä päättää oman äidinkielen opetuksen järjestämisestä lukuvuosittain. Opetus voidaan järjestää myös etäopetuksena. Huoltaja päättää huollettavansa oman äidinkielen opetukseen osallistumisesta ja vastaa huollettavansa kuljetuksesta.

Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut maahanmuuttajalapsi tai -nuori, hänelle laaditaan kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukainen kotoutumissuunnitelma. Kotoutumissuunnitelmaan voidaan sisällyttää oppilaan opintoja koskeva suunnitelma. Lisätietoa saa Oriveden maahanmuuttajapalveluista.